

TILSKUDDSORDNING FOR LOKAL KOMPETANSEUTVIKLING I BARNEHAGE OG GRUNNOPPLÆRING

Statsbudsjettet kap. 226, post 21, kap 231, post 21

DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling skal bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i barnehager, grunnskoler og videregående skoler, i kommuner og fylkeskommuner, og hos universiteter og høyskoler. Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling omfatter:

- *Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage*
- *Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående skole*
- *Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*

Bakgrunn for ordningene er Meld. St. 19 (2015–2016) Tid for lek og læring — Bedre innhold i barnehagen, Meld. St. 21 (2016 –2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen, Kompetanse for fremtidens barnehage – revidert strategi 2018-2022 og Meld. St. 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

Det vises til tilsvarende tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen.

1. MÅL FOR TILSKUDDSORDNINGEN

Sektormålene for barnehage og skole som er vedtatt av Stortinget i statsbudsjettet, utgjør rammen for bruken av midlene. Det er et overordnet mål å styrke kunnskap og kompetanse som bidrar til et likeverdig tilbud og fremmer utvikling, læring og trivsel hos alle barn og unge.

Barnehage- og skoleeiere har ansvar for at virksomhetene drives i samsvar med lov- og regelverk, og dette omfatter også et ansvar for å legge til rette for kompetanseutvikling for sine ansatte, jf. Rammeplan for barnehagen kap. 2 og opplæringslovens §10-8.

1.1 Mål

Mål for tilskuddsordningen:

- styrket kollektiv kompetanse i barnehager og skoler ut fra lokale behov, gjennom samarbeid med universitet eller høyskole.

Mål for kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis har i tillegg et bredere og tverrsektorielt innhold:

- alle kommuner og fylkeskommuner, barnehage- og skoleeiere har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene til å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging.

Samarbeid mellom universiteter eller høyskoler og praksisfeltet skal også bidra til å styrke lærerutdanningene.

1.2 Målgruppe

Målgrupper for kompetansetiltakene i tilskuddsordningen er ansatte i barnehager og skoler, og andre i organisasjonen rundt som bidrar til kvalitet i tilbudet til barn og unge.

Målgrupper for kompetansetiltakene i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er bredere og omfatter i tillegg barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene som inngår i laget rundt barnet og eleven.

Private barnehager og private skoler godkjent etter friskoleloven § 2-1 omfattes av ordningen på lik linje med offentlige barnehager og skoler.

2. KJENNETEGN PÅ MÅLOPPNÅELSE

Kjennetegn på måloppnåelse gir en beskrivelse av hva som skal legges til grunn for vurdering av måloppnåelse, jf. målformulering i punkt 1.1. Dette er kjennetegn som tilskuddsmottakerne skal rapportere på, jf. krav til rapportering i punkt 10.

Måloppnåelse for tiltakene vurderes gjennom følgende kjennetegn:

- Ansatte i barnehager og skoler har deltatt i barnehage- og skolebaserte kompetanseutviklingstiltak som fremmer kollektiv utvikling.
- Tiltakene er forankret i barnehagenes og skolenes behov, identifisert gjennom lokale prosesser som involverer ansatte i virksomhetene.
- Tiltakene er planlagt og gjennomført i samarbeid mellom barnehage- og skoleeiere og universitet eller høyskole.
- Samarbeidende universitet eller høyskole har lagt til rette for at erfaringene gjennom partnerskapet også bidrar til å videreutvikle lærerutdanningene.

For kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering gjelder også:

- Det er gjennomført helhetlige kompetansetiltak som omfatter laget rundt barna og elevene.

3. TILDELINGSKRITERIER

3.1 Tilskuddsmottaker

De som kan motta tilskudd gjennom denne tilskuddsordningen er

- barnehage- og skoleeiere
- universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskolars andel av tilskuddsmidlene skal være minimum 50 prosent.

3.2. Samarbeidsforum

Det skal etableres ett eller flere samarbeidsfora i hvert fylke. Hvert samarbeidsforum skal levere en omforent innstilling til Fylkesmannen om bruk og fordeling av midler, jf. retningslinjenes del II.

Samarbeidsforumets sammensetning

- Samarbeidsforumet skal inkludere representanter for offentlige og private barnehage- og skoleeiere, kommuner som lokal barnehagemyndighet, universiteter og høyskoler med geografisk tilknytning til regionen, KS og lærerorganisasjonene.
- Fylkesmannen har sekretariatsansvar for samarbeidsforum.

Representanter for PBL, Fagforbundet og eventuelt andre aktører kan inviteres til å delta.

Representanter fra Statped og PPT skal involveres i samarbeidsforumets og/eller de regionale nettverkens vurdering av kompetansebehov knyttet til kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

3.3. Kriterier for tildeling av tilskuddsmidler:

Kompetanseutviklingstiltak er forankret i lokalt definerte behov

- Behovene for kompetanseutvikling skal være basert på lokale analyser og faglig dialog med universitet eller høyskole.
- Lokale analyser av kompetanseutviklingsbehov skal forankres ved den enkelte barnehage og skole på en måte som involverer de ansatte og ledere.

Midlene skal brukes til barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling

- Tiltakene skal fremme kollektive prosesser for profesjonsutvikling som utvikler hele barnehagen og skolen.

Tiltakene gjennomføres i samarbeid mellom barnehage- og skoleeiere og universiteter og høyskoler

- Eiere og universiteter og høyskoler skal samarbeide om å vurdere kompetansebehov, planlegge og gjennomføre tiltak i barnehager og skoler.
- Universiteter og høyskoler som bidrar i kompetanseutviklingen skal legge til rette for at erfaringene fra samarbeidet kan styrke lærerutdanningene.

Særskilte kriterier for barnehage

Samarbeidsforumet sin innstilling kan i tillegg til barnehagebasert kompetanseutvikling prioritere en tildeling der inntil 30 prosent av midlene benyttes til følgende kompetansetiltak, vurdert utfra behov lokalt:

- barnehagefaglig grunnkompetanse
- kompetansehevingsstudier for fagarbeidere og assistenter
- fagbrev som barne- og ungdomsarbeider (praksiskandidatordningen)
- tilretteleggingsmidler for lokal prioritering.

Særskilte kriterier for kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

- Kompetanseutvikling knyttet til kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis skal være tverrfaglige og være rettet mot en bredere målgruppe, jf. punkt 1.2.

3.4. Frister

Samarbeidsforumet skal levere sin innstilling til Fylkesmannen årlig innen 15. mars.

Midlene skal fordeles til tilskuddsmottakerne innen 15. april.

Samarbeidsforumet kan bli enige med Fylkesmannen om tidligere frister.

4. EVALUERING

Det gjennomføres nasjonale forskningsbaserte evalueringer av ordningene.

Barnehage- og skoleeierne og universiteter og høyskoler som inngår i partnerskap skal samarbeide om å evaluere kompetansetiltakene og vurdere måloppnåelse, jf. punkt 1 og 2.

UTKAST

DEL II - FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN

5. ANSVAR FOR Å FORVALTE TILSKUDDSORDNINGEN

Utdanningsdirektoratet fordeler midler til Fylkesmannen gjennom årlige tildelingsbrev. Midlene fordeles til embetene utfra en beregningsmodell. Fylkesmannen har ansvaret for forvaltning av tilskuddsordningen i sitt embete. Det innebærer:

- Å formidle overordnede nasjonale intensjoner, rammer og føringer for ordningene, inkludert sørge for at kriteriene for tildeling er kjent for aktørene i samarbeidsforum og regionale kompetansenettverk.
- Å legge til rette for lokalt samarbeid mellom barnehager og skoler og universiteter og høyskoler.
- Å være sekretariat for samarbeidsforum(ene) i sitt embete.
- Å bidra til samarbeid og sammenheng på tvers av ulike kompetansetiltak i embetet.
- Å fatte vedtak og tildele midler til tilskuddsmottakere med utgangspunkt i tråd med samarbeidsforumets innstilling. Tildelingen må som utgangspunkt oppfylle tildelingskriteriene beskrevet under punkt 3.3.
- Å bidra til transparens gjennom oversikt over tiltak, planer og rapportering.
- Å rapportere årlig til Utdanningsdirektoratet.

6. KUNNGJØRING AV ORDNINGEN

Fylkesmannen skal gjøre de årlige rammene for kompetanseordningene kjent.

7. SAKSGANG

7.1. Vurdering av behov og planlegging av tiltak

Barnehage- og skoleeiere har ansvar for å vurdere og analysere kompetanseutviklingsbehov for sine barnehager og skoler på en måte som involverer de ansatte.

Det er etablert ulike regionale kompetansenettverk i alle fylker. Friskoler kan samarbeide i egne nettverk innenfor embetene. Nettverkene er gode arenaer for utvikling av samarbeid barnehage-, skole- og UH-sektor.

Det skal etableres samarbeid mellom barnehage- og skoleeiere og universiteter og høyskoler. Samarbeidet skal:

- vurdere hvordan lokale behov for kompetanseutvikling kan møtes
- planlegge tiltak som skal gjennomføres i barnehager og skoler
- utarbeide et beslutningsgrunnlag til samarbeidsforum i form av behov, prioriteringer og planer.

Samarbeidsforumet skal levere en omforent innstilling til Fylkesmannen.

7.2. Samarbeidsforumets innstilling

- Innstillingen skal gi en oversikt over hvordan aktørene i samarbeidsforum ønsker at midlene skal fordeles mellom de aktuelle tilskuddsmottakerne, hvilke tiltak som skal prioriteres, hvem som skal delta og tiltakenes varighet.
- Prioriteringen av tiltak skal være forankret i en langsiktig felles plan i samarbeidsforumet for bruk av midlene i tilskuddsordningen.

- For desentralisert ordning skal innstillingen også gi en beskrivelse av egenfinansiering (skoleeier skal bidra med 30 prosent av det statlige tilskuddet). Egenandelen på 30 prosent kan være helt eller delvis i form av lønn/frikjøp dersom skoleeier finner det mest hensiktsmessig for utviklingsarbeidet.

Kompetansetiltakene i tilskuddsordningen kan sees i sammenheng og finansieres på tvers av kompetanseløftet og regional- og desentralisert ordning.

For kompetanseløftet er det anledning til å bruke deler av midlene til en koordinatorfunksjon for brede og omfattende tiltak.

7.3. Tilsagn om midler

Fylkesmannen fatter vedtak og fastsetter tilskudd i tråd med samarbeidsforumets innstilling. Fylkesmannen utbetaler midlene til de aktuelle tilskuddsmottakerne gjennom et tilsagnsbrev.

Tilsagnsbrevets innhold

Tilsagnsbrevet skal inneholde:

- Tilskuddsmottakers navn, organisasjonsnummer, kontonummer og tilskuddsbeløp
- Formål og hvilke tiltak tilskuddet skal benyttet til
- Tidsramme
- Krav til rapportering
- Juridiske forpliktelser
- Mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet.

7.4. Avslag

Fylkesmannen kan avslå hele eller deler av innstillingen dersom den ikke oppfyller tildelingskriteriene, jf. punkt 3.3. Ved avslag skal samarbeidsforum levere ny innstilling for den delen av innstillingen som er avslått.

7.5. Klageadgang

Samarbeidsforumet kan påklage Fylkesmannens beslutning om avslag. Utdanningsdirektoratet er klageinstans.

8. REGISTRERING AV TILSAGN OG UTBETALING AV TILSKUDET

Utbetaling av tilskudd skal foretas i henhold til fylkesmennenes instruks for økonomiforvaltning. Utbetaling skal skje på det/de tidspunkt som er angitt i tilsagnsbrev til tilskuddsmottaker. Alle forutsetninger for utbetaling av tilskudd skal være oppfylt før tilskudd utbetales.

Tilsagn registreres i tilskuddsdatabase.

9. RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER

Mottakere av tilskudd skal rapportere årlig til Fylkesmannen om hvilke tiltak som er gjennomført, hvordan midlene er brukt og en vurdering av måloppnåelse, jf. punkt 2.

10. OPPFØLGINGS- OG KONTROLLRUTINER

Fylkesmannen skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll av rapporter.

Vedlegg og tillegg:

- Mandat for samarbeidsforumet
- Mandat for sekretariatet for samarbeidsforum
- Mal for innstilling fra samarbeidsforum
- Mal for tilsagnsbrev
- Mal for rapportering

UTKAST